

1. LIČNI PODACI

a. IME I PREZIME

Edina Međić

b. ADRESA

c. TELEFON

d. E-MAIL ADRESA

edina.medjic@gmail.com

e. ZVANJE

nastavnik razredne nastave

2. RADNO MJESTO

a. Naziv ustanove:

JU“Prva osnovna škola“ Maglaj

b. Adresa:

Aleja ljiljana 46

c. Telefon:

032 465 091

d. Posao koji obavljate:

nastavnika razredne nastave

e. Razred ili uzrast djece sa kojom radite:

četvrti razred (9 i 10 godina)

f. Godine staža:

24

3. MOJA PEDAGOŠKA UVJERENJA

U temelju interkulturalnog odgoja je odgajanje svakog pojedinca za partnerstvo, socijalne vještine i sposobnost za komunikaciju s okolinom. Škola je odlično mjesto za praktičnu primjenu interkulturalizma kao oblika ponašanja, usvajanje i testiranje različitih stavova i vrijednosti. Ona cijeni i omogućava ono što podupire djetetov razvoj i odgoj. Svrha interkulturalnog obrazovanja i odgoja nije samo poučavanje o različitim kulturama, nego dovođenje u suodnos nositelja različitih kultura. Savremena nastava ima zadaću pružiti djeci sticanje interkulturalnih kompetencija potrebnih za suodnose u novonastalim potrebama društva. Neophodno je zagovarati globalni odgoj, odgoj za smanjivanje predrasuda, antirasistički odgoj, odgoj za ljudska prava, odgoj za mir, te ideje o međusobnoj ovisnosti pripadnika raznih grupa, bez obzira na njihovu nadmoćnost ili veličinu. Te ideje se trebaju uvesti u cjelokupni rad škole i njeno okruženje, a provodive su sa svakom uzrasnom grupom.

4. INOVATIVNA PRAKSA

NASLOV/NAZIV:

Mreža mira

KRATAK OPIS PRAKSE
(do 200 riječi - jedan paragraf):

Ideja za ovu praksu se javila tokom razgovora sa đacima na početku školske godine. Oni tada predlažu šta i kako žele raditi u toku godine. Bili smo tužni zbog odlaska još jednog člana našeg razreda (već 3.) i imali mnogo pitanja o njima i zemljama u koje su odselili. Tokom razgovora otkrila sam da neka djeca imaju

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2019.

	<p>određene predrasude o pripadnicima pojedinih naroda iako kontinuirano radimo na razvijanju međuljudskih odnosa. U razredu je i djevojčica iz Turske prema kojoj su đaci divni jer su je dobro upoznali, te se dogovaramo da upoznamo i narode oko nas. Zamišljeno je da to bude mali razredni projekat koji ćemo realizovati u slobodno vrijeme, ali njihovo zanimanje i želja za više dovode do toga da se time bavimo i na redovnim časovima jer nam je to NPIP omogućavao. Počeli smo pisanjem pisama našim drugarima u Italiju i Njemačku u kojima tražimo i određene odgovore. Učenici odlučuju da sastave pitanja i za svoju familiju u inostranstvu. Naši drugari su nam rado odgovorili, radosni zbog kontaktiranja, i uskoro imamo prve informacije od njih i od familije. Provodimo i edukaciju rada za razrednim kompjuterom i načinu pronalaženja pouzdanih informacija. Na zidu učionice postavljamo kartu Evrope i nazive zemalja koje istražujemo u vidu mreže, odnosno svojevrsne mape uma gdje izlažemo sva saznanja. Mnogo aktivnosti je teklo istovremeno: posjete grada u cilju otkrivanja dobara koje su nam ostavili drugi narodi, mala istraživanja prirode(STEM), jačanje samopouzdanja učenika, radionice i programi za Dan mira i Dan stranih jezika, pravljenje i edukacija na abakusu, origami tehnika, priprema pitanja i realizacija posjete turskog državljanina razredu... Mrežu mira učenici prezentuju roditeljima na sastanku, ali oni i dalje iskazuju interes i prikupljaju informacije. Mislim da je i najveća vrijednost ove prakse u tome što su učenici uživali i učili kako i koliko su željeli. Ovladali su znanjima koja se očekuju od starijih đaka, a pripremljeni su i za e-Twinning projekat koji će realizovati sa nastavnicom engleskog jezika kasnije. Akcenat je cijelo vrijeme bio na traženju dobrog kod sebe, drugih i u prirodi jer smo svi mi građani Zemlje.</p>
KATEGORIJA (Molim Vas da označite odgovarajuću kategoriju)	2 (nastavnici razredne nastave)

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA (*Šta je prethodilo opisanoj praksi; kako je i zašto došlo do primjene opisane prakse?*)

Početak školske godine je vrijeme kada sa svojim učenicima razgovaram o doživljajima tokom raspusta i planovima za novu školsku godinu. Oni iznose svoje prijedloge o načinu rada, sadržajima koje žele izučavati, posjetama i gostima... Ove godine nas razgovor i rastužio jer nam je još jedna učenica odselila iz BiH. Već ranije drug nam je odselio u Njemačku. Imali su mnogo pitanja o njima te se rodila ideja da ih kontaktiramo i dobijemo odgovore. Međutim taj razgovor mi je otkrio i da djeca imaju određene predrasude o zemljama i narodima koji žive u njima. S obzirom da je u razredu i djevojčica iz Turske koja je lijepo prihvaćena jer su je dobro upoznali, željeli su da i druge bolje upoznaju. Naravno, o pojmu interkulturalnog odgoja i obrazovanja sa učenicima od 9 i 10 godina se ne može razgovarati, ali je ovom praksom postavljen njegov temelj, a učenici su pripremljeni i za učešće u e-Twinning projektu koji se realizuje u našoj školi. Krenuli smo od ideje mira koja ne znači samo odsustvo rata, već odrastanje u miru sa sobom (razvoj samopouzdanja i upoznavanje sebe), sa drugima i sa prirodom i željeli smo mali razredni projekat u slobodno vrijeme. Sve to se pretvorilo u pravu oluju dječijih ideja koje su željeli realizovati. Ja sam samo pokušavala stvoriti uslove da se te ideje realizuju.

CILJ I ŽELJENI ISHODI *(sa kakvim ciljem ste realizovali navedenu praksu; šta ste željeli postići)*

Cilj prakse je pomoći djeci da odrastaju u miru sa sobom, drugima i s prirodom.

Iz toga proizilaze i ishodi:

Shvaćanje mira kao procesa napredovanja u uzajamnom poštovanju ljudi i zajedništva svih živih bića.

Razvijanje samopouzdanja (pozitivne slike o sebi i osjećaja vlastite vrijednosti).

Upoznavanje drugih i uočavanje njihovih pozitivnih osobina, te prihvatanje drugih što dovodi do razumijevanja, poštovanja i tolerancije.

Prepoznavanje stereotipa i predrasuda.

Interkulturalna saradnja.

Razvijanje sposobnosti čitanja, pisanja i prezentovanja.

Usvajanje znanja o Evropi, državama i njenim narodima (vježbanje pravopisa, snalaženja na karti, upoređivanja brojeva...).

Usvajanje osnovnih informatičkih kompetencija (pronalaženje pouzdanog izvora informacija).

Usvajanje znanja o prirodi kroz male oglede (Način provođenja istraživanja-STEM edukacija).

Razvijanje kreativnosti, snalažljivosti u nepoznatim situacijama, kulture ophođenja prema drugim.

Možda i ono najvažnije zabavno učenje kroz igru.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE *(Opis postupaka i koraka u realizaciji. U tekstu naznačite naziv i broj priloga koji se odnosi na taj segment/fazu realizacije.)*

AKTIVNOST 1: Razgovor sa učenicima u kojem su iskazali želje da imaju goste na času, da koriste kompjuter, da idu u posjete, da pravimo programe, da drugarima pošaljemo pisma i njihovoj porodici u inostranstvu i tako dođemo do odgovora koji nas interesuju. Odlučili smo da prikupljene informacije postavljamo na zid učionice u obliku mreže. Roditelji su upoznati sa malim razrednim projektom.

AKTIVNOST 2: Pregledom sadržaja NPIP uočila sam sadržaje u toku čije realizacije je moguće ostvariti neke od aktivnosti, te izvršila neki vid tematskog planiranja. Ipak treba naglasiti da su mnoge aktivnosti tekle istovremeno, pa i redoslijed istih nije strogo zacrtan.

BOSANSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

Književni tekstovi:

„Jesenja pisma“ (Pisanje pisama za drugare i familiju).

„Neočekivani susret“ (Škole u drugim zemljama).

Zamjenice (Sličnosti i razlike među ljudima).

Vježbe čitanja (Upoznavanje bajki i priča drugih naroda, prepoznavanje osobenosti).

Vježbe pisanja (Ja znam dobro... Šta sam danas dobro uradio? Pozitivne osobine drugara u razredu...)

Sastavljanje pitanja za gosta iz Turske).

Rječnik (Posuđenice u našem jeziku. Kako ću reći dobar dan, izvolite i hvala na stranom jeziku).

Pisanje imena naroda, ulica, trgova (Upoznavanje imena naroda i imena osoba u stranim zemljama, naziva gradova...).

Pisanje radova za konkurs biblioteke „Pipi Duga Čarapa“.

MATEMATIKA

Rimski i arapski brojevi (Otkrivanje ostataka drugih kultura).

Sabiranje i oduzimanje (abakus i Matrakčijev način).

Upoređivanje brojeva (Uočavanje broja stanovnika u zemljama).

MUZIČKA KULTURA

Upoznavanje pjesama drugih naroda i kompozitora.

TJELESNI I ZDRAVSTVENI ODGOJ

Dječiji nogomet, košarka, rukomet (Aktuelna evropska i svjetska takmičenja i rezultati).

MOJA OKOLINA

Pojave i procesi u prirodi (Odnosi u prirodi, Moje malo istraživanje-klijanje, uticaj muzike i položaja saksije na rast i razvoj biljke, truhljenje, hrđanje, kruženje vode, magnetizam...).

Upoznavanje zastava drugih zemalja.

Zavičaj (Posjeta Uzeirbegovom konaku, rimski novčići, građevine, platani u gradu - ostavština Čeha).

Zaštita prirode (Kako to rade drugi?).

ODJELJENSKA ZAJEDNICA

Priprema programa za Dan mira i za Dan stranih jezika.

Priprema pitanja i posjeta Mustafe Kiraya.

Osposobljavanje učenika za samostalno korištenje razrednog kompjutera i izbor pouzdanog izvora podataka.

LIKOVNA KULTURA

Izrada abakusa za matematiku.

Priprema radova za konkurs biblioteke.

Izrada golubica mira za program.

Izrada origamija na temu "Jesen".

SEKCIJA: "Mali mirotvorci"

Radionica "Kako živjeti mir".

Radionica "Stereotipi i predrasude".

AKTIVNOST 3 : Postavljanje karte Evrope na zidu u učionici i naziva zemalja o kojima prikupljamo podatke, te počinjemo sa prikupljanjem podataka (pisanje pisama, prikupljanje podataka kontinuirano i postavljanje na zid). Neke podatke dobijamo na času i odmah postavljamo, neke kod kuće i postavljamo na odmorima, prije ili poslije škole. (Prilog 1)

AKTIVNOST 4: Osposobljavanje za samostalno i grupno prikupljanje podataka putem kompjutera, mobitela i iz drugih izvora, te pravilan izbor izvora podataka. (Prilog 2)

AKTIVNOST 5: Upoznavanje sa načinom izvođenja naših malih istraživanja (u grupama), obrascem za praćenje istih. Prva grupa počinje sa ispitivanjem klijavosti 100 sjemenki graha. Sa završetkom njihove aktivnosti, počinje sa radom druga i treća grupa (Uticao muzike i položaja saksije na rast i razvoj biljke), a kasnije i ostale grupe u skladu sa Nastavnim planom i programom. (Prilog 3)

AKTIVNOST 6: Jačanje samopouzdanja učenika stvaranjem pozitivne slike o sebi, te međusobnog povjerenja i samopouzdanja. (Učenici na radnim listovima odgovaraju na pitanja: Šta znam dobro da radim? Šta sam danas dobro uradio/la? Šta moj drug/drugarica dobro radi? Svoje radove prezentuju i zaključuju da svako od nas nešto dobro zna raditi i da je svako od nas poseban na svoj način.) (Prilog 4)

AKTIVNOST 7: Povodom Dana općine posjećujemo Uzeirbegov konak koji je nacionalni spomenik, skupljamo podatke o ostacima prošlosti, upoznajemo porijeklo platana u gradu... (Prilog 5)

AKTIVNOST 8: Priprema i realizacija radionica i programa povodom Dana mira i Dana stranih jezika.

Sa učenicima su realizovane radionice "Kako živjeti mir?" i „Stereotipi i predrasude“, a one u svojoj osnovi imaju igru, pa djeca izuzetno dobro reaguju i vole taj način rada. Učenici su od prvog razreda pripremali i realizovali različite programe za nastup tako da su sad osposobljeni do tog nivoa da svaki zadatak rade samostalno (horsko pjevanje, gluma, ples, recitovanje, priprema scene...). (Prilog 6)

AKTIVNOST 9: Posjeta gradskoj biblioteci (osvojena kolektivna nagrada za radove „Pipijada“).

Jedan od značajnih segmenata rada sa djecom zauzima i učešće na literarnim i likovnim konkursima jer tako razvijamo njihovu kreativnost. U okviru ove prakse smo pripremali priče i crteže na temu "Moja smiješna priča ili crtež" sjećajući se književnice koja je napisala knjigu "Pipi Duga Čarapa". Naravno da smo otkrili odakle je ona, a i dobro se zabavili na zabavi „Pipijada“ u biblioteci gdje smo primili nagradu za cijeli razred.

AKTIVNOST 10: Izrada abakusa za matematiku, origami na temu „Jesen“ u skladu sa realizacijom NPiP.

Istraživali smo i kako su računali u stara vremena, te odlučili da naučimo računati na abakusu. Pošto ih nismo mogli nigdje nabaviti, napravili smo ih sami i ovladali tim načinom računanja. (Prilog 7)

AKTIVNOST 11: Priprema pitanja i realizacija posjete gosta na času.

Zajedno pripremamo pitanja za gosta iz Turske koji nam dolazi na čas odjeljenske zajednice. Prvo mu ilayda prezentuje ono što smo već otkrili o Turskoj, a onda učenici postavljaju pitanja koja ih interesuju. Pored već pripremljenih moji učenici postavljaju i pitanja kojima su i mene iznenadili: Da li svako ime u Turskoj ima značenje? Kakva je tehnologija u Turskoj? (Veličina gradova, organizacija nastave u školama, upoređivanje načina života u obje zemlje, slanoća mora...). (Prilog 8)

AKTIVNOST 12:Prezentacija urađenog roditeljima (učeničke prezentacije) i dobijanje mišljenja roditelja. (Prilog 9)

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI *(Koje ste rezultate postigli? Kako to znate i čime možete potkrijepiti?)*

Rezultat koji je meni najbitniji je da su moji đaci učili sa osmijehom na licu. Vrijeme prije nastave, odmora, a ponekad i poslije nastave su provodili ispred naše Mreže mira. Zajedno su naučili upoređivati brojeve bez moje pomoći i još mnogo toga, te su postali samostalnjiji. Prikupljali su podatke sa zadovoljstvom i razmjenjivali ih međusobno. Atmosfera u razredu je pozitivna jer je cijelo vrijeme akcenat bio na dobrom. Ostvarena je komunikacija sa našim drugarima u inostranstvu (Italija, Njemačka) na oduševljenje svih nas, a možda to dovede i do uspostavljanja kontakata škola. Češće smo komunicirali i sa familijom. Nastavnica engleskog jezika ima dobru osnovu za uspostavljanje direktne komunikacije djece u E-twinning projektu. Učenici su napredovali u svim vještinama i postignuti su zacrtani ciljevi. Mislim da je urađeno i više nego što smo planirali. Vladaju znanjima koja će učiti narednih godina (snalaženje na karti Evrope, poznavanje država, riječi stranih jezika, historija svoje zemlje, posuđenice, eksperimenti....), a naučili su ih bez velikih napora, kroz svojevrsnu igru cijelog razreda.

Svo planirano gradivo je kvalitetno usvojeno, a ja sam ponosna što svojim đacima mogu jednostavno podijeliti zadatke (za javni nastup, za prezentovanje, rad u grupama, samostalan rad, eksperimente...) i oni to bez problema samostalno rade. Njima je tako malo godina, a već toliko toga mogu ako imaju zajednički cilj. Želja za istraživanjem se nastavlja jer učenici i dalje donose nove podatke i razmjenjuju ih pred Mrežom mira. Takav efekat i rezultat nisam očekivala i mislim da im samo treba dati šansu da pokažu šta mogu.

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Sugerišem svima da pokušaju jer Mreža mira ne traži mnogo materijala i koncipirana je kao svojevrsna mapa uma. Moguće ju je uz prilagođavanje primijeniti na svim uzrastima (što su stariji to je bogatija). Kod mlađeg uzrasta omogućava razvoj međukulturalnog dijaloga i osnova interkulturalnog odgoja, dok se sa usvajanjem stranih jezika može razvijati viši nivo, odnosno interkulturalna saradnja. Djeca će vas sigurno iznenaditi svojim sposobnostima i znanjima, a u današnje vrijeme stalnih migracija stanovništva javlja se i potreba za navedenim.

PRILOZI

Molimo vas da vaši prilozi sadrže samo neophodne materijale koji su potrebni kako bi ilustrovali vašu praksu ili kako bi omogućili drugim nastavnicima da je primjene. Maksimalan broj fotografija koje šaljete u prilogima je 20, a broj videozapisa je 2.

Vaše priloge dostavite zajedno sa prijavom na mail adresu nedim@coi-stepbystep.ba

Molimo vas da priloge imenujete tako da postoji jasna poveznica sa praksom koju aplicirate:

Vaše ime_broj priloga (NedimKrajišnik_prilog01)

